

Sigurd Schultz ved en jernskulptur af Robert Jacobsen, opstillet i et af museets øvre gallerier i anledning af et interview. I baggrunden Thorvaldsens portrætstatue af fyrstinde Barjatskij.

SIGURD SCHULTZ

MUSEETS DIREKTØR 1932-1963

I 1932 fuldførte Sigurd Schultz et hovedværk i den danske kunsthistoriske litteratur, den store bog om guldalderens ypperste portrætmaler, C.A. Jensen. Samme år begyndte den kun seksogtredivårige kunsthistoriker sin embedsgerning som direktør for Thorvaldsens Museum. Bag sig havde han da ikke blot en museumsuddannelse ved Nationalmuseets forhistoriske afdeling, men også en omfattende virksomhed som aktuel kritiker og som redaktør af *Nyt Tidsskrift for Kunstindustri*.

Museumspropaganda, der nuomstunder kan antage overvældende proportioner, var dengang et næsten ukendt begreb, men Sigurd Schultz indledte uden tøven en radikal og virkningsfuld kampagne for sit museum. Herved fulgte han ganske sit eget temperament, samtidig med at han realiserede bestyrelsens ønske om, at det måtte være en hovedopgave for direktøren at udvide museets kontakt med befolkningen. Han iværksatte propagandaen i form af museumsmeddelelser over radioen, museumsbrochurer for skolebørn, lektioner i legemskultur med demonstrationer foran Thorvaldsens statuer, koncerter med moderne, ofte uopført musik, og foredrag for arbejdsløse, til tider i forbindelse med prisopgaver, der belønnes med moderne grafisk kunst. Stavgymnastikken i Thorvaldsens Museum vakte den største opsigt, og også kritik, men det lod sig ikke nægte, at folk kom i tætte skarer for at høre kaptajn Jespersen, og at museet derved fik berøring med helt nye kredse. Foredragsaftenerne for arbejdsløse, der i tredivernes kriseår var en virkningsfuld medmenneskelig handling, førtes efter krisen videre i museets forårs- og efterårssæsoner. Det nye program kom desuden til at omfatte film, der viste samtidens kunstnere under arbejdet, og undertiden foredrag af kunstnerne selv, som for eksempel Jean Dewasne's kunstteoretiske redegørelse for »L'art abstrait d'aujourd'hui«.

Da nu museet på denne måde var blevet fyldt med liv og inspirerende aktivitet, føltes selve bygningens forfald som en hindring for dets trivsel.

Først blev derfor de dekorerede lofter og farvepudsede vægge rensset og repareret, og gårdens dekorationer fornyet. Derefter indledte Sigurd Schultz, støttet af borgmester Julius Hansen, den langvarige kamp for at gennemføre en restaurering af gadefaçaderne og en fornyelse af Sonne's frise. Gnyet hørtes både i offentligheden og inden for murene, men tog slut, da man begyndte det daglige arbejde på façaderne, hvor to hold af unge kunstnere under Axel Salto's og Elof Risebye's ledelse reddede den originale frise ved at overføre den til lærred og gengav Bindesbøll's gule hus dets oprindelige farvepragt.

Også i museets indre virksomhed skete der forandringer. Adskillige værker af Thorvaldsen blev erhvervet, heriblandt de fine marmoreksemplarer af *Merkur*, *Hebe* og *Gratierne* og *Amor*, der demonstrerer skønheden i Thorvaldsens egenhændige marmorstil. I et af rummene oprettedes et lille bibliotek, hvor de besøgende kunne slå sig ned og læse om Thorvaldsen, kontorerne prægedes af livlig og alsidig virksomhed, en nyinventarering efter moderne principper af museets henved 20.000 genstande blev indledt, kataloger på fire sprog udsendtes, og nye oplag var altid til rådighed. I 1938 udgav Sigurd Schultz sin smukke lille bog »Da Thorvaldsen kom hjem«, hvori de ydre begivenheder ved hjemkomsten er fremstillet i lyset af Thorvaldsens gammelkøbenhavnske lune og hele ufordærvede, men sikre væsen som forgrundsfigur i guldalderens Danmark. Samtidig fortsatte han museets årbog »Meddelelser fra Thorvaldsens Museum« med en anselig række bind, i hvilke han selv bidrog med adskillige artikler. Han bragte blandt andet fintmærkende analyser af Thorvaldsens forhold til marmoret – et sidestykke til Julius Lange's essay om Michelangelo og marmoret – og af hans måde at komponere på, hans kunstneriske rytme.

Denne rytme, denne visuelle musik, har Sigurd Schultz gang på gang fremhævet som nært beslægtet med æstetiske kvaliteter hos nonfigurative kunstnere som for eksempel Robert Jacobsen, der tilhører en kreds af malere og billedhuggere, hvis udvikling han med indlevelse og sympati har fulgt fra de tidligste år. At vogteren af Thorvaldsens Museum så glødende og kamplystent engagerede sig i nutidig kunst var for ham som en tradition fra Thorvaldsen selv, der heftigt interesserede sig for alt, hvad der var ungt og gennembrydende. Ved at gøre opmærksom på de naturlige bånd imellem ny og gammel kunst fik Sigurd Schultz den kølige blanding af ærefrygt og ufølsomhed, hvormed Thorvaldsens landsmænd så ofte betragtede deres berømte kunstner, til at vige for en langt rigere forståelse. Det

lykkedes ham derved at give museet en helt ny og mere nærværende plads i offentlighedens bevidsthed.

Men først og fremmest har Sigurd Schultz været en klog og nænsom bevarer af det hus, der ifølge hans egen definition bør være »et gammeldags Museum, der giver et historisk sandfærdigt Billede af det kunstneriske Milieu på Thorvaldsens Tid, således som det var Meningen med det, da det blev oprettet«. Ledet med kraft og rigdom på initiativ oplevede museet under hans hænder fra 1932 til 1963 en blomstring, for hvilken det er ham den dybeste tak skyldig.

DYVEKE HELSTED